

UVOD

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br.:90/92 /izvorni/) formiran je Grad Kutina.

U skladu s odredbama *Zakona o prostornom uređenju* ((NN br. 90/92, 29/94 i 10/97, 124/97, 50/98, 68/98, 22/99, 42/99, 117/99, 128/99, 44/00,129/00, 92/01, 79/02 i 25/03) i temeljem Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada (Službene novine Grada Kutine br: 10/01, 8/02, 9/02, 1/03, 4/03, 2/04), te zaključka Poglavarstva o izradi PPUG Kutine, Grad Kutina i Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet - Zavod za urbanizam i prostorno planiranje sklopili su 01. veljače 2001. godine Ugovor broj: 04/01-19. za izradu "*Prostornog plana uređenja Grada Kutine*" u daljnjem tekstu - Plan.

Tijekom 2000. i 2001. godine izvršeni su obilasci prostora Grada, i održani su sastanci s većinom glavara mjesta. U istom vremenu obavljene su sve radnje potrebne za izradu odgovarajućih kartografskih podloga na kojima se trebao izrađivati Plan.

Glavni planerski i tehnički posao obavljen je tijekom prve polovice 2001. godine u Zagrebu na Arhitektonskom fakultetu - Zavodu za urbanizam i prostorno planiranje.

Zahvaljujući to postojanju Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije (Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije, br:4/01) ostvarena je suradnja sa Županijskim zavodom za prostorno planiranje i nadležnim državnim i županijskim institucijama s težnjom da Plan bude izrađen u skladu s ciljevima korištenja, gospodarenja i zaštite prostora zapisanim u Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, u Prostornom planu Županije i Izvješću o stanju u prostoru i Programu mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada.

Stoga se Plan izrađivao i uz stalan kontakt kako s Naručiteljem, tako i s organizacijama zaduženim za opremanje i uređenje prostora Grada, **Kulturna baština:** MINISTARSTVO KULTURE, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu, **prirodna baština:** UPRAVA ZA ZAŠTITU PRIRODE, Zagreb, **poljoprivredne površine:** MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA, Uprava gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, Zagreb, **šume:** HRVATSKE ŠUME, Šumarija Kutina, Kutina, HRVATSKE ŠUME – Uprava šuma Zagreb, Radna jedinica prijevoz i mehanizacija Kutina, Kutina, **cestovni promet:** RVATSKA UPRAVA ZA CESTE, Središnji ured, Odjel za razvitak i planiranje, Zagreb, **ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE**, Sisak, **željeznički promet:** HRVATSKE ŽELJEZNICE, Služba za planiranje i strategijski razvoj, Zagreb, **sustav pošta:** HRVATSKE POŠTE, Središnja pošta Sisak, Poštanski ured Kutina, Kutina, **javne telekomunikacije:** HRVATSKI ZAVOD ZA TELEKOMUNIKACIJE, radio i TV sustav veza, Nezavisni regulator u telekomunikacijama, Zagreb, HT – TK CENTAR SISAK, Sisak, VIP – NET GSM d.o.o. Zagreb, HRVATSKA RADIOTELEVIZIJA, ODAŠILJAČI I VEZE, Plansko tehnološki odjel, Zagreb, **elektroenergetika:** HEP – d.d. ZAGREB, Distribucijsko područje elektra Križ, Pogon Kutina, Kutina, HEP – d.d. ZAGREB, Distribucijsko područje elektra Križ, Pogon Križ, Križ, **vodno-gospodarski sustav:**HRVATSKE VODE, Zagreb, HRVATSKE VODE, Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Save, vodnogospodarska ispostava Lonja-Trebež Kutina, Kutina, **plinoopskrba, vodnogo-spodarski sustav, odvodnja otpadnih voda:** MOSLAVINA d.o.o. Kutina, naftovod: JADRANSKI NAFTOVOD d.d. ZAGREB, Terminal Sisak, Sisak, **skladišta nafte i sl.:** RAVNATELJSTVO ZA ROBNE ZALIHE, Zagreb.

Cjelokupni rad na izradi prijedloga Plana završen je 2001. godine kada se početkom 2002. godine pristupilo procesu stručne, prethodne rasprave, a potom javne rasprave u skladu sa *Zakonom o prostornom uređenju* (NN 30/94, 68/98, 61/00 i 32/02) i *Uredbom o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova* (NN 101/98). Nakon stručne analize pristiglih primjedaba, osobito primjedaba i sugestija Odjela za prostorno planiranje, graditeljstvo, zaštitu okoliša i graničnih Općina/Gradova, prihvaćen je na sjednici Poglavarstva Grada konačan prijedlog Plana koji je potom upućen na daljnji postupak.

Arhitektonski fakultet - Zavod za urbanizam i prostorno planiranje, dovršio je konačan prijedlog Plana krajem rujna 2002. godine kad ga je dostavio Gradu. Grad je zatražio, u skladu sa *Zakonom o prostornom uređenju* (NN 30/94, 68/98, 61/01i 32/02), suglasnost na konačan prijedlog Plana od Županijskih službi po čijem je pribavljanju Plan usvojen na gradskom Vijeću.

A RAZLOZI IZRADE PLANA

Prošlo je šesnaest godina od izrade Prostornog plana (bivše) općine Kutina (1985.), od čijeg je dijela teritorija formiran današnji Grad Kutina. Ostale jedinice lokalne samouprave formirane tom prilikom su Općina Popovača i Općina Ludina.

Od momenta izrade navedenog prostornog plana došlo je do temeljitih promjena u društvenom uređenju, te i samom pristupu izradi prostornih planova, temeljem, među ostalim, i općih ciljeva citiranih u narednom dijelu teksta, a koji su u cijelosti navedeni u *Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske*. Neusklađenost važećih prostornih planova s novim stavovima na temelju kojih se danas pristupa izradi prostornih planova uređenja i želja da se ima jedan, cjelovit temeljni dokument prostornog uređenja Grada temeljni su razlozi pristupanja izradi Prostornog plana uređenja Grada.

Možemo navesti: tri grupe razloga za izradu novih prostornih planova. To su razlozi koje stalno navodimo na ovom mjestu pri pisanju tekstova planova, jer ih smatramo važnim.

- Političke promjene dovele su do novog administrativno-teritorijalnog ustroja koji nije u skladu s postojećom prostorno-planskom dokumentacijom, što stvara znatne poteškoće i otežava ostvarenje nužnih prostornih, urbanističkih i graditeljskih zahvata. Promijenio se i imovinskopравни sustav koji je uveo **privatno vlasništvo** umjesto društvenog i **javni interes** umjesto opće društvenog, te nužnu potrebu njihovog stalnog usklađivanja poradi postizanja optimalnih prostorno-planskih rješenja.
- Slijedom europskih i svjetskih trendova promijenili su se kriteriji zaštite okoliša, zaštite kulturne i prirodne baštine te zaštite krajobraza njegovih osobitosti i njegovog lokalnog identiteta. Plod je to novih spoznaja, ali i pojačane svijesti o potrebi znatno veće skrbi za naslijeđeni prostor i očuvanje tradicijske slike prostora. U dosadašnjoj prostorno-planskoj dokumentaciji ta je skrb više deklarativna nego što je ugrađena u prostorne planove, koji su se temeljili pretežito na kvantitativnom modelu razvoja.
- Kao posljedica novih stavova i pooštrenih kriterija zaštite prostora nameće se potreba ispravljanja dosadašnje metodologije i ustaljene sheme izrade dokumenata prostornog uređenja gdje su prevladavali funkcionalni i kvantitativni modeli razvoja. Od navedenih modela prostornog razvoja potrebno je danas odustati ili ih prilagoditi novim spoznajama ravnoteže, **moćnosti prostora i potreba za prostorom** u skladu s stavovima održivog razvoja, tako da ne dođe do njegovog nepovratnog uništenja, već trajnog i održivog razvoja.

Shvaćajući navedene temeljne razloge, a i neke druge, te spoznavajući vrijednosti prostora i važnost njegove buduće očuvanosti, Gradsko poglavarstvo i Gradsko vijeće Grada odlučili su pristupiti izradi prostornog plana uređenja Grada, te:

- u skladu sa zakonskim obvezama i još uvijek važećim Prostornim planovima (bivše) općine Kutina (1985.) uskladiti prostorno-plansku dokumentaciju s novim političkim ustrojem Županije i u tom kontekstu odrediti položaj Grada,
- detaljnom evidencijom i revalorizacijom spomenika graditeljske i prirodne baštine, popisom i vrednovanjem krajolika, kako prirodnog tako i kultiviranog, ali i kulturnog (antropogenog), čuvajući identitet sredine, zaštititi u najvećoj mogućoj mjeri kulturno i prirodno nasljeđe Grada kao budućeg jednog od temeljnih oslonca razvoja,
- zaštititi prostor od uništavanja, neracionalnog trošenja, od nekvalitetne i nedovoljno promišljene izgradnje, svođenjem svega navedenog na što je moguće manju mjeru,
- analizom preispitati građevinska područja u još važećem Prostornom planu (bivše) općine Kutina i ispraviti ih (smanjiti) tamo gdje su pretjerano i nepotrebno velika, odnosno, predvidjeti (čak i) nova na onim mjestima gdje će ona doprinijeti razvoju i zadržavanju stanovništva u zavičaju ne remeteći time osnovna polazišta zaštite prostora,
- razmotriti problem nelegalne izgradnje te ocijeniti mogućnosti uklapanja navedenih građevina u rješenja Plana,
- od odgovarajućih organizacija prikupiti podatke o postojećoj i planiranoj infrastrukturi i infrastrukturnim sustavima,
- detaljnom obradom prostora Grada dati *povratnu informaciju* Prostornom planu Županije.

B ZAKONSKI OKVIRI

Temeljni zakonski okviri za izradu Prostornog plana uređenja Grada su *Ustav Republike Hrvatske* i *Zakon o prostornom uređenju* (NN 30/94, 68/98, 35/99 i 61/00).

Ustavne odredbe o korištenju i zaštiti prostora ugrađene su u njegova četiri članka:

Članak 2.

*Sabor Republike Hrvatske i narod neposredno, samostalno, u skladu s Ustavom i Zakonom, odlučuje (...)
- o očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva i korištenju njime.*

Članak 3.

(...) očuvanje prirode i čovjekovog okoliša (...) najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske.

Članak 52.

More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku, imaju njezinu osobitu zaštitu.

Članak 69.

Svatko ima pravo na zdrav život. Republika osigurava pravo građana na zdrav okoliš. Građani, državna, javna i gospodarska tijela i udruge, dužni su, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša.

Zakonom o prostornom uređenju (NN 30/94 i 68/98) propisana je dokumentacija, dokumenti i postupci, koji se moraju donositi, ili trajno obavljati, a koji su polazište ili osnova za izradu Prostornog plana uređenja Grada.

Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru određeni su dokumenti prostornog uređenja, koji se trebaju donijeti za prostor Grada, pri čemu je Prostorni plan uređenja naznačen kao prvi i temeljni plana.

Konačno, temeljni su viši planovi na koje se nadovezuje ovaj Plan, *Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije* i važeći *Prostorni plan općine Kutina (1985.)*.

C TEMELJNI POSTUPAK IZRADE PLANA

Sukladno izloženim polazištima koja su uključila razloge izrade Plana, zakonske okvire, temeljna načela i opće ciljeve, a posljedično potrebni sadržaj i strukturu Plana, odabrana je i metoda ,odnosno postupak njegove izrade, koja se prvenstveno temeljila na:

* detaljnom upoznavanju prostora:

upoznavanju, evidentiranju i valorizaciji vrijednosti prirodnog nasljeđa,
upoznavanju, evidentiranju i revalorizaciji vrijednosti graditeljskog nasljeđa,
upoznavanju društvene, gospodarske, socijalne itd. strukture Grada,

* ocjeni mogućnosti prostora da u kontekstu vrijednosti prirodnog i kulturnog nasljeđa odgovori na:

prostorne zahtjeve na razini Grada i na
prostorne zahtjeve na razini lokalnih zajednica.

Dakle, u svojoj srži postupak izrade Prostornog plana uređenja Grada zasnivao se na mogućnostima prostora da u danim uvjetima i prirodnim ograničenjima primi određene funkcije bez štete za prirodni okoliš i njegov krajobraz, a sukladno principima “održivog razvoja” i da potom zadovolji potrebe lokalnih sredina.

U cilju ostvarivanja navedenog metodološkog postupka, izrađivač Plana ostvario je suradnju s gradskim službama koje su mu osigurale detaljno upoznavanje prostora s jedne strane i upoznale ga s potrebama Grada i lokalnih zajednica za prostorom s druge strane. Paralelno su rađene studije koje su obradile prirodnu, graditeljsku, demografsku i gospodarsku komponentu prostora.

Izrađivač plana izvršio je sintezu koja je rezultirala tekstem i grafičkim prilogima uobličeni u elaborat pod nazivom **PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA KUTINE.**

Tijekom izrade plana poštovane su zakonske formalnosti propisane *Zakonom o prostornom uređenju* (NN 30/94 i 68/94), *Uredbom o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova* (NN 101/98) i *Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova* (NN 106/98).